

ДЖОН УИНДЪМ АДАПТАЦИЯ

Превод от английски: Александър Пеев, 1977

chitanka.info

Перспективата да останат на Марс в началото не огорчи твърде много Мерлин. Тя живееше в пустинята близо до мястото, което след неуспешното кацане на „Андромеда“ започнаха да наричат площадка за кацане. И когато инженерите казаха, че поради ограничените обслужващи средства ремонтът ще се проточи най-малко три месеца, а по-вероятно дори четири, Мерлин също не се удиви. Най-удивителното беше, че пътниците от „Андромеда“ се отърваха само с порядъчен шок.

Мерлин не се разтревожи и тогава, когато ѝ обясниха, че, според най-простите правила на астронавтиката, „Андромеда“ не ще може да стартира по-рано от осем месеца — когато Земята ще заеме благоприятно положение. Но Мерлин се разтревожи малко, когато разбра, че ще има дете. Марс не изглеждаше най-подходящото място за раждане на дете.

Въобще Марс я удиви. Когато няколко месеца след сватбата предложиха на Франклин Годелпин работа по усвояване на териториите на „Джесън майнинг корпорейшън“, тъкмо Мерлин убеди мъжа си да вземе тази работа. Тя интуитивно чувствуваше, че хората, които първи отидат на Марс, в бъдеще ще заемат там високо положение. За самия Марс, като съдеше по фотографиите, тя си състави невисоко мнение. Но искаше мъжът ѝ да заеме видно място и желаше да бъде редом с него. Доколкото у Франклин разумът и сърцето не бяха в съгласие, жена му можеше да го насочи и на едната, и на другата страна. Но тя застана на страната на разума по две причини. Първо — тя се страхуваше да не би мъжът ѝ от любов към нея да изпусне такъв случай, а що се отнася до втората причина, ще цитираме собствените ѝ думи:

— Мили, ако възнамеряваме да имаме деца, аз искам да им дам всичко, което можем. Тебе ще обичам винаги, какъвто и да бъдеш, но заради децата аз бих искала ти да станеш голям човек.

Тя настоя Франклин да приеме предложението и да я вземе със себе си. Мерлин смяташе, че е задължена да обгради мъжа си с максимални удобства, доколкото позволяват суровите условия на Марс, а после възнамеряваше да се върне на Земята с първия кораб. Това трябваше да ѝ отнеме четири земни седмици. Но първият кораб и същевременно последният за тази фаза на противостоене беше „Андромеда“.

Поради работата си Франклин отделяше малко време за жена си и ако Марс беше наистина такъв, какъвто тя си го представяше предварително, перспективата да прекара там някоя седмица повече би смутила Мерлин. Но едва стъпила на планетата, тя още в първия момент направи неочаквано откритие: фотографиите могат да бъдат абсолютно правдиви за формата и лъжливи за съдържанието.

Да, наистина тук имаше пустини. Те се простираха на много мили. Но я нямаше безмилостната жестокост, която им придаваха неподвижните снимки. Имаше и още една особеност, която лещите на фотообективите не улавяха. Ландшафтът живееше, през цялото време се променяше в зависимост от сенките.

Неочаквана красота се таеше в оцветяването на пясъците и скалите, в далечните заоблени планини и имаше нещо необикновено в тъмните дълбини на безоблачното небе. Сред растенията и храстите около каналите се срещаха цветя, по-красиви и по-изящни от земните. Наполовина потъналите в земята камъни на древните руини — може би всичко, което е останало от грамадните дворци и замъци — бяха обвити в тайна. На Мерлин това ѝ се струваше подобно на картината, която скитникът Шели е видял в античната страна:

*„... Наоколо няма нищо... Дълбоко мълчание.
Пустинята е мъртва... И небесата над нея“.*

Но във всичко това нямаше нищо злоецо. Мерлин търсеше признаци на страшни опустошения, отвратителните следи от взривове, разорения, пожари. Досега никога не ѝ беше минавало през ум, че старостта на света може да дойде меко, обвита в нежна тъга, като падащи листа.

Там, на Земята, хората гледаха на марсианските доброволци като на пионери, щурмуващи последната космическа граница. На Марс всичко това се оказа глупост. Планетата се разстилаше пред хората спокойна, тиха, беззащитна. Нейното спокойствие унищожаваше величието на човешкия подвиг, превръщаше смелите герои в груби нарушители на предсмъртната тиха дрямка.

Марс беше изпаднал в прострация, той бавно клонеше към последния си сън. Но той още не беше мъртъв. Сезонните приливи и

отливи все още вълнуваха повърхността на водата, макар че в действителност се виждаха само леки бръчки. Насекомите още събираха прашеца на цветята. Още се срещаха житни класове — редки, поради бедната почва, следи от минали реколти, но при подходящо напояване всичко отново можеше да се възстанови. Там имаше и трипетси — ярки, искрящи същества, нито насекоми, нито птици. През нощта се появяваха някакви малки създания. Някои от тях мяукаха — почти като котета. А понякога, когато на небето се появяваха двете луни на Марс, се мяркаха сенки, прилични на майmunки. Много често звучеше най-характерният от марсианските звуци — звън на медни камбанки. Твърдите им листенца, блестящи като полиран метал, при най-леко раздвижване на разреждения въздух започваха да звънят и ето — цялата пустиня вече тихо звънтеше като че от миниатюрни цимбали.

Сведенията за обичаите на тукашните народи бяха твърде оскъдни. Говореше се за малки групи, вероятно човекообразни, в далечния юг, но сериозните изследвания се отлагаха поради липса на транспорт, приспособен към разредената марсианска атмосфера.

Да, тук минаваше нещо като граница, само че нямаше място за доблест, защото освен с тихата старост нямаше нищо друго, с което да се борят. Извън пределите на деловото селище на земните хора Марс оставаше страна на покоя.

— Тук ми харесва — каза Мерлин. — Този свят е тъжен, но не навява тъга. Понякога песните са такива. Това успокоява, умиротворява.

Франклин беше по-загрижен от положението на Мерлин, отколкото тя самата и за всичко обвиняваше себе си. Тревогата му леко я дразнеше.

— Какъв смисъл има да търсим кой е виновен? — казваше тя. — Трябва да се примирим с положението и да вземем всички предпазни мерки.

Лекарят на колонията я подкрепи. Джеймз Форбс беше млад лекар и съвсем не беше никакъв закоравял занаятчия. Затова той се чувствуваше на мястото си там, където можеше да се очаква нещо необикновено, където чуждите условия изискваха внимателно проучване. Той започна работа на Марс, защото това беше интересно. Линията му на поведение се свеждаше до това — да се съобразява с

фактите и да ободрява пациентката си. Той отказваше да придава особена значимост на събитието.

— Няма за какво да се безпокоите — уверяваше всички той. — В зората на историята жените са раждали деца в много по-неподходящи места и в по-неподходящо време — и да приключим тази работа. Няма никакви основания да очакваме ненормални явления.

Той прибягна до тази професионална лъжа с увереност, която ѝ придаваше особена убедителност. Само в дневника си позволяваше да разсъждава с тревога за въздействието на понижената гравитация и въздушно налягане, за резките промени в температурата, възможностите за неизвестни инфекции и други опасни фактори.

Мерлин не се безпокоеше, че е лишена от удобствата, които имаше в къщи. Заедно с прислужничката си Хелън, чернокожо момиче, което ѝ помагаше и ѝ правеше компания, Мерлин се занимаваше с шиене и дребни домашни работи. В нейните очи Марс запазваше своето очарование и я успокояваше. Тя имаше чувството, че редом с нея е стар, умен съветник, който е видял твърде много смърт и раждания, за да го вълнуват и поредните.

Дженеса — дъщерята на Мерлин — се роди през нощта без особени приключения, когато пустинята лежеше в лунната светлина, студена и толкова тиха, че само рядко случаен звън на медна камбанка нарушаваше безмълвието ѝ. Дженеса беше първото земно дете, родено на Марс, и съвършено нормално дете — шест и половина фунта и с всичко каквото трябва.

Но по-нататък нещата тръгнаха малко по-лошо. Опасенията на доктор Форбс относно чуждата инфекция се оказаха обосновани. Въпреки всестранните предпазителни мерки възникнаха усложнения. С някои се справяха с помощта на антибиотиците и сулфамидите, но други не се поддаваха на лекарствата. Мерлин, която в началото сякаш беше много добре, слабееше и после легна съвсем.

И с детето не всичко беше както трябва. Така че, когато ремонтираната „Андромеда“ накрая стартира, майката и дъщерята не бяха на борда. Но след няколко дни от Земята трябваше да долети друг кораб. Преди приземяването му лекарят реши да обясни на Франклин положението на нещата.

— Нямам причини да бъда във възторг от детето — каза той. — Момиченцето не наддава както трябва. Тя расте, но недостатъчно.

Съвсем ясно е, че тукашните условия не са за нея. Тя може и да оживее, но не се наемам да гадая как това ще се отрази на конструкцията ѝ. Нужни са ѝ нормални земни условия, и то колкото се може по-скоро.

Франклин се намръщи.

— А майката?

— Страхувам се, че мисиз Годелпин няма да може да издържи пътуването. В сегашното ѝ състояние и след толкова дълъг престой при понижена гравитация, се съмнявам, че тя ще издържи претоварването.

Франклин гледаше мрачно, като все още не искаше да разбере какво става.

— И така, вие искате да кажете?...

— Да, именно. За вашата жена това пътешествие би било фатално. Както ще бъде фатално оставането тук за вашата дъщеря.

Имаше само един изход. И когато „Аврора“ — следващият кораб — пристигна, решиха повече да не отлагат. Запазиха места за Хелън и детето и в последната седмица на 1994 година те се качиха на борда.

Родителите следяха отлитането на „Аврора“ от своя дом. Преместиха леглото на Мерлин до самия прозорец. Франклин седеше на леглото, като държеше жена си за ръката. Дватама видяха как ракетата се устреми нагоре, издигна се на тясна струя пламък и описа дъга, докато не се превърна в блещукаща точка на тъмното марсианско небе. Пръстите на Мерлин здраво обхванаха ръката на мъжа ѝ. Той я прегърна и целуна:

— Всичко ще мине добре, скъпа. След няколко месеца ти отново ще я видиш.

Мерлин го погали по бузата, но нищо не каза.

Изминаха близо седемнадесет години, преди да чуят отново за „Аврора“, но Мерлин не доживя да научи това. След не повече от два месеца тя навеки легна в марсианските пясъци и над гроба ѝ нежно зазвучаха медни камбанки.

Когато Франклин напускаше Марс, доктор Форбс беше единствен от всички пионери, които оставаха още тук. Те си стиснаха ръцете на стълбата, която водеше към вътрешността на най-новия от ядрените кораби. Лекарят каза:

— Ето, аз вече пет години наблюдавам как работиш и през цялото време се преуморяваш. Ти не се стараеше да оживееш, но оживя. Сега върви в къщи и живеяй! Ти си заслужил това.

Франклин откъсна поглед от буйно растящото космическо пристанище Джилингтон, което за няколко години се превърна от временно селище в цял град и продължаваше да расте.

— А ти какво ще правиш? Ти си тук по-отдавна от мен.

— Но аз излизах няколко пъти в отпуск. И то достатъчно дълго, за да се размисля в къщи и да разбера че това, което истински ме интересува, е тук, на Марс.

Той можеше да добави още за втория отпуск, който беше достатъчно дълъг и той беше успял да си намери годеница, да се ожени и да я доведе тук, но каза само:

— Освен това аз работех, но не се преуморявах.

Този път Франклин обхвана с поглед просторите зад пределите на колонията, полетата, сега обхванати от канали. Там имаше малко хълмче, белязано с обикновен камък.

— Ти си още млад. И животът ти е длъжник — каза лекарят.

Франклин сякаш не чу, но лекарят знаеше, това не е така.

— И ти си длъжник на живота — продължаваше той. — Със своето нежелание ти само си вредиш. Ние трябва да се приспособяваме към живота.

— Интересно... — започна Франклин, но лекарят го хвана за ръката:

— Не бива така. Ти много работеше, за да забравиш. Сега ти трябва да започнеш отново.

— Знаеш, че не са намерени никакви останки от „Аврора“ — каза Франклин.

Лекарят въздъхна тихо. Корабите, изчезнали безследно, бяха повече от тези, които бяха оставили следи.

— Да започнеш отново — твърдо повтори той.

Високоговорителят произнесе: „Всички на борда! Всички на борда!“

Доктор Форбс изпрати с поглед приятеля си до входния люк. Той леко се учуди като почувствува докосване до ръката си и забележа редом жена си.

— Бедният! — меко каза тя. — Може би когато се завърне в къщи...

— Може би — каза лекарят със съмнение. И добави: — Искях да бъда добър, а бях жесток. Бях длъжен да направя всичко възможно, за да разруша тази лъжлива надежда и да го освободя. Но... всъщност аз не можах.

— Да — съгласи се тя. — Ти не можеше да дадеш нищо в замяна. Но някъде в къщи, на Земята, може би ще се намери някоя жена. Да се надяваме, че той скоро ще я срещне.

Дженеса се откъсна от задълбоченото изучаване на собствената си ръка и погледна чуждата — със сиво-сини пръсти.

— Аз толкова се отличавам от теб — с въздишка каза Дженеса. — Защо аз толкова се отличавам от теб, Телта?

— Хората не си приличат — каза Телта, като прекъсна заниманието си: тя режеше в чашка резенчета от бледи кръгли плодове. Очите им се срещнаха — фарфорно-сините на бялото лице въпросително гледаха тъмните зеници на топазовия фон. Появи се малка бръчица между изящните сребърни вежди на жената, внимателно изучаваща детето. — Не си приличаме: и аз, и Тоти, и Мелга. Така сме устроени.

— Но аз твърде много се отличавам. Не съм като тях.

— Не мисля, че чак толкова се отличаващ от тези, сред които си се родила — каза Телта, като се връщаше към своите резенчета.

— А аз и като малка ли бях такава?

— Да, мила.

Дженеса се замисли.

— А откъде идват децата?

Телта обясни. Дженеса презрително каза:

— Аз не питах за това. Откъде идват такива като мен? Различни?

— Не знам. Но би трябвало някъде отдалече, много отдалече.

— Някъде от повърхността? Там, където е студено?

— Много по-далече. — Телта се замисли за миг, след това добави: — Била ли си горе в някои от куполите, когато навън е тъмно? Виждала ли си как трептят звездите?

— Да, Телта.

— Е, изглежда, ти си дошла от една от тези трепкащи точки. Но никой не знае от коя.

— Наистина ли, Телта?

— Наистина.

Дженеса седеше тихо и мислеше за безкрайното нощно небе с милиардите звезди.

— Но защо не съм умряла на студа?

— Не беше далече от това, мила. Тоги те намери навреме.

— И съвсем сама ли бях?

— Не, мила. Държеше те в ръце твоята майка. Тя те беше увила във всичко, което можеше, само за да те запази от студа. Студът я беше победил. Когато Тоти я намери, тя вече едва-едва се движеше. Тя те показва и прошепна: „Дженеса! Дженеса!“ И ето, ние решихме, че това е името ти.

Телта спря, като си спомняше как Тоти, мъжът ѝ, донесе детето от повърхността на планетата долу, в живителната топлина: детето се стопли и всичко тръгна добре. Още няколко минути биха изиграли фатална роля. Студът е страшно нещо. Телта потрепера, като си спомняше разказа на Тоти за това, как беше станало всичко с нещастната черна майка, но тя нищо не каза на момиченцето.

Озадачената Дженеса се намръщи.

— Но как съм дошла? Да не съм паднала от звездите?

— Не, мила. Довел те е кораб.

Обаче думата „кораб“ не значеше нищо за Дженеса.

Трудно беше да обясниш това на дете. И на самата Телта беше трудно да повярва в това. Жизненият ѝ опит беше ограничен от всичко, което я обкръжаваше. Повърхността на планетата ѝ изглеждаше негостоприемно, страшно място, царство на назъбени скали и убийствен студ. Тя я беше виждала само когато се намираше в защитен купол. Книгите по история ѝ разказваха за други светове, където имало достатъчно топлина, за да се живее на повърхността на планетата и за това, че собственият ѝ народ е дошъл от такава планета преди много поколения. Тя вярваше, че това е истина и все пак то не беше реалност за нея. От живота на повърхността на планетата я делиха повече от петдесет поколения. Нещо толкова далечно и отминало трудно изглеждаше реално. И все пак Телта разказа на Дженеса историята на своя народ, като се надяваше, че това малко ще утеши момичето.

— От каква звезда са долетели те? От същата, от която и аз ли?
— искаше да знае детето.

Но Телта не можеше да отговори.

— Не мисля, че е от същата. Когато за тебе за почнаха да се грижат лекарите, те казаха, че ти вероятно си родом от голям свят.

— Те дълго ли се грижиха за мен?

— Много.

— Заради студа ли?

— Заради студа и заради много други неща. Но в края на краищата те направиха така, че да можеш да живееш тук. Наложих им се да работят много и доста да помислят. Ние неведнъж смятахме, че ще те загубим.

— Но какво направиха те?

— Аз не разбирам много от тези неща. Но, виждаш ли, ти си предназначена за друг свят. Изглежда, това е такъв свят, където теглото е по-голямо, въздухът е по-гъст, влагата е по-обилна, температурата е по-висока и храната — друга — множество различни неща, за които ти ще узнаеш, когато пораснеш. Така че те ти помогнаха да се приспособиш към тукашните условия.

Дженеса се замисли над думите ѝ.

— Това е било много хубаво от тяхна страна — каза тя, — но те не са били много добри, нали?

Телта я погледна удивено.

— Мила, ти си неблагодарна. Какво имаш предвид?

— Щом те са могли да направят всичко това, защо не са ме направили да приличам на другите? Защо са ме оставили бяла, ето такава? Защо не са ми дали такива чудесни коси като твоите, вместо този жълт боклук?

— Мила, ти имаш чудесни коси. Те са като прекрасни златни нишки.

— Но те не са като на другите. Те са различни. Аз искам да съм като другите. А аз съм урод.

Телта я гледаше с горчива тъга.

— Да бъдеш от друг вид — това още не значи да бъдеш урод — каза тя.

— Не, значи — щом няма други такива. Аз не искам да бъда различна от другите. Ненавиждам това — каза Дженеса.

Мъжът бавно се качваше по мраморните стъпала на Клуба на пионерите. Той беше човек на средна възраст, но се движеше с тромавата неувереност, присъща на старците. Портиерът го погледна със съмнение, след това лицето му се проясни.

— Добър вечер, доктор Форбс — каза той.

Форбс се усмихна.

— Добър вечер, Роджърс. Имаш добра памет. Изминаха вече дванадесет години.

Те побърбиха няколко минути, след това лекарят влезе, като каза, че ще чака госта в пушилнята. Той стоеше там повече от десет минути, когато на вратата се появи Франклин Годелпин с протегнатата ръка. Те започнаха разговор на чашка, после преминаха в столовата.

— И така в края на краищата ти си в къщи и увенчан с медицински отличия — каза Франклин.

— Забавно усещане — каза Форбс. — Минаха цели осемнадесет години. Аз живях там почти година, преди да дойдеш ти.

— Да, ти си спечели почивката. Други бяхме тогава, но това, което ние там стряхме и отстоявахме, е твоя заслуга.

— Имаше от какво да се поучим. Пък и сега има.

Форбс не страдаше от фалшива скромност. Той, както никоой друг, отчетливо виждаше плодовете на своята трудна работа. В известен смисъл, негова рожба беше и човекът, седнал отсреща. Франклин Годелпин беше сега могъщ, той олицетворяваше в свое лице „Джесън майнинг корпорейшън“. Но без медиците, които приспособяваха хората за Марс, а Марс — за хората, цялата дейност на „Джесън корпорейшън“ би се върнала много години назад. Така че Форбс се чувствуваше в известен смисъл отговорен за Франклин.

— Ти така и не се ожени? — попита той.

Франклин поклати глава.

— Не.

— Трябва да се ожениш. Аз вече ти казах това, помниш ли? Ти трябва да имаш жена и семейство. Още не е късно.

Франклин отново поклати глава.

— Аз още не съм ти разказал моите новини — промълви той. — Има вести за Дженеса.

Форбс се втрени в него. Никога в живота си той не беше чувал нещо по-невероятно.

— Вести? — предпазливо повтори той. — Какво значи това?

Франклин обясни.

— През всичките тези години аз давах обявления в печата за „Аврора“. Отзоваваха се главно дърдорковци или тези, които ме смятаха достатъчно луд, за да плащам просто така, за празни думи.

Но ето, че преди половин година при мене дойде един собственик на хотел за космонавти от Чикаго. Малко преди това там бил умрял човек, който преди да напусне белия свят, е искал да облекчи душата си. Собственикът на хотела ми предаде това, което е чул лично.

Умирацията се е закълел, че „Аврора“ не е загинала в Космоса, както се смяташе. Той казал, че името му е Дженкинс и че сам е бил на борда и затова знае всичко. По думите му, на „Аврора“ няколко дена след старта избухнал бунт, защото капитанът решил да предаде част от екипажа в ръцете на полицията след пристигането на Земята за някакви си неизвестни престъпления. Когато бунтовниците победили, подкрепили ги всички, с изключение на един-двама офицери и курсът бил променен. Не знам какъв план са имали, но направили следното: издигнали се над плоскостта на еклиптиката, преминали през астероидния пояс и се отправили към Юпитер.

Собственикът на хотела останал с впечатление, че бунтовниците били не толкова безчовечни бандити, колкото хора, изпаднали в отчаяние от гоненията. Те биха могли да изхвърлят офицерите и пътниците извън борда, тъй като все едно щели да ги осъдят на обесване. Но те не направили това. Вместо това, като други пирати в миналото, те предпочели да свалят голяма част от пътниците и им дали възможност да се спасяват кой как може.

По думите на Дженкинс, за тази цел била избрана Европа — вторият спътник на Юпитер, в района на двадесетия паралел и това било през март или април 1995 година. Свалена била група от дванадесет души, в нея влизало и чернокожо момиче, което се грижело за бяло бебе.

Франклин си пое дъх.

— Собственикът на хотела изглеждаше напълно честен човек. Умирацията не е имал причини да лъже. И като проверих корабните

списъци, аз намерих космонавт на име Ивън Дейвид Дженкинс в екипажа на „Аврора“.

Годелпин завърши разказа си със скрито тържество и погледна с очакване събеседника си. Но в лицето на лекаря нямаше ентузиазъм.

— Европа? — повтори замислено той. И поклати глава.

Франклин се намръщи.

— И повече нищо?

— Не — бавно произнесе Форбс. — Но трябва да ти кажа едно: повече от невероятно, почти невъзможно е момичето да е оживяло.

— „Почти“ не значи „съвсем“. Аз смятам да изясня всичко. Един от нашите изследователски кораби сега е на път към Европа.

Форбс отново поклати глава.

— По-разумно би било да го върнете.

Франклин впери очи в него.

— След всичките тези години? Когато накрая се появи надежда?...

Лекарят спокойно го гледаше:

— Моите двама сина смятат да отидат следващата седмица отново на Марс — каза той.

— Не виждам връзка.

— Но тя съществува. През цялото време ги болят мускулите. Постоянното напрежение ги уморява, те не могат нито да работят, нито да се радват на живота. Повишената влажност ги измъчва. Момчетата се оплакват, че нашият въздух е за тях като гъста супа. Откакто са дошли тук, непрекъснато имат катар. Има и други причини. Така че те смятат да се върнат.

— А ти оставаш. Това е тежко.

— Още по-тежко е за Хени. Тя обожава момчетата. Но такъв е животът.

— Е, и какво?

— Значи работата е в условията. Когато създаваме нов живот, той е пластичен. Независим. Ние не можем да живеем чуждия живот така леко, както своя собствен. Ние можем само да разберем, какви условия са най-добри за формирането му и кой път за нас тук е най-добър. Обаче ако събитията се изплъзнат от нашия контрол, то става едно от двете: или новото същество се приспособява към условията, или не и тогава това означава смърт.

Ние с лекота разсъждаваме за преодоляването на едни или други естествени бариери, но ако наблюдаваш човешките действия, ще откриеш, че най-често се подчиняваме ние самите.

Моите момчета са се приспособили към марсианските условия. Земята не е подходяща за тях. А Хени и аз известно време понасяхме Марс, но ние, възрастните, не сме способни към пълна адаптация. И ето, ние или трябва да се върнем в къщи, или да останем на Марс и рано да умрем.

— Ти смяташ... ти мислиш, че Дженеса...

— Не знам какво именно е могло да се случи, но аз съм мислил за това. И не съм сигурен, че ти изобщо си се замислял.

— Все за нещо съм мислил през тези седемнадесет години...

— По-точно казано „мечтал“, нали? — лекарят меко го погледна, като наклони глава малко встрани. — Някога, в отдавна миналите времена, нашият общ праядо е излязъл от водата на суша. Той е започнал да се приспособява и се е приспособил дотолкова, че вече не е могъл да се върне при своите роднини обратно в морето. Такъв процес ние сме се условили да наричаме прогресивен. Това е неотделимо от живота. Ако ти спреш този процес, ти ще спреш живота.

— От философска гледна точка това може да звучи убедително, но аз не се интересувам от абстракции. Интересува ме моята дъщеря.

— А как смяташ, дали твоята дъщеря много се интересува от теб? Аз разбирам, че това е безсърдечно, но виждам, че е главата ти е заседнала идеята за родствена близост. Ти бъркаш обичаите на цивилизацията със законите на природата. Може би всички ние повече или по-малко имаме този грях.

— Не разбирам какво искаш да кажеш.

— Откровено казано: ако Дженеса е оживяла, тя е станала чужда, по-чужда от всеки чужденец на Земята.

— Там е имало други единадесет души — те са могли да я научат на цивилизовано поведение и език.

— Ако някой от тях е оживял. Да предположим, че те не са оживели или тя по някакъв начин се е оказала отделена от тях. Има достоверни случаи за деца, отгледани от вълци, леопарди и даже от антилопи, и нито едно от тези деца не се е превръщало макар и в слабо

подобие на измисления Тарзан. Всички са останали непълноценни хора. Адаптацията работи в две посоки — и насам, и натам.

— Даже ако тя е живяла с диваци, ще може да се изучи.

Доктор Форбс втренчено го изгледа.

— Не мисля, че си чел много книги по антропология. На първо място тя би забравила основите на известната ѝ култура. Погледни другите раси, тук, на Земята, и се запитай възможно ли е това? Разбира се, може да се даде външен блясък. Но не повече... — той сви рамене.

— И все пак кръвта вода не става.

— Така ли? Ако ти срещнеш своя працядо, какво общо ще имате? Ще го познаеш ли изобщо?

Но Франклин беше упорит:

— Защо говориш така, Джими? Другого аз не бих и слушал. Защо се опитваш да разбиеш всичките ми надежди? Няма да ги разбиеш, знаеш това. Сега няма да ги разбиеш. Но защо се стараяш?

— Та затова, защото те обичам. Защото въпреки всички твои житейски успехи, ти си още млад човек с романтични блянове. Аз те съветвах да се ожениш още веднъж. Ти не направи това — предпочете мечтата пред реалността. Тази мечта живя в тебе толкова дълго, че стана част от твоето Аз. Но ти мечтаеше само за едно — да търсиш Дженеса, а не да я намериш. Целият ти живот е съсредоточен в този сън. Но ако ти я намериш — няма значение в какво състояние, — мечтата ще свърши, защото поставената цел ще бъде постигната. И няма да ти остане нищо.

Франклин неспокойно се раздвижи:

— Аз имам планове за дъщеря си.

— За дъщерята, която ти не познаваш? Не, за измислената дъщеря — за тази, която съществува само в твоето въображение. Но каквато и дъщеря да намериш, тя ще бъде реална личност, а не кукла от твоите сънища, Франк.

Доктор Форбс помълча, като наблюдаваше колелцата дим от цигара. Той искаше да каже: „Каквато и да бъде тя, ти ще я намразиш за това, че не е точно копие на твоята мечта“. Но той реши, че няма смисъл да говори това. Мина му през ума да разкаже за мъката на девойката, която ще бъде откъсната от всичко привично, но той предварително знаеше отговора на Франклин: „Аз имам достатъчно пари, за да я обкръжа с разкош и да я утеша“. За днес той каза

достатъчно може би, дори твърде много, но Франклин не искаше да разбере нищо. И Форбс реши да остави всичко, както си е, и да се надява. В края на краищата беше малко вероятно Дженеса да е оживяла или да се намери.

Напрегнатият израз постепенно изчезна от лицето на Франклин. Той се усмихна.

— Е, ти каза своето. Смяташ, че аз съм като в шоково състояние и искаш да ме подготвиш, но аз всичко разбирам. Всичко обсъдих и обмислих още отдавна. Ако е нужно, аз ще се примиря с всичко.

Погледът на доктор Форбс едва-едва се задържа на лицето на събеседника. Той тайно, тихо въздъхна.

— Е, добре! — съгласи се той и смени темата на разговора.

— Виждаш ли — каза Тоти, — това е много малка планета.

— Спътник — кимна Дженеса, — спътник на Ян.

— И едновременно спътник на Слънцето. Тук е ужасно студено.

— А защо вашият народ е избрал тази планета? — разсъдливо попита Дженеса.

— Знаеш ли, когато светът започнал да умира, ние трябвало да умрем заедно с него или да отидем накъде другаде, и нашият народ е започнал да мисли за тези светове, до които сме могли да се доберем. Но едни били прекалено горещи, други — прекалено големи.

— А защо прекалено големите са лоши?

— Поради притеглянето. На голяма планета ние едва бихме пълзели.

— А не са ли могли вашите хора... не са ли могли да направят всичко по-леко?

Тоти отрицателно поклати глава.

— Може да се имитира увеличаване на теглото, както ние правим това тук. Но още на никого не се е удало да имитира намаляване — ние мислим, че това никога никому няма да се удаде. Сега разбираш, че на нашия народ се наложило да избере малък свят. Всичките луни на Ян са със суров климат, тази все пак е най-добрата — и нашият народ е бил в отчаяние. Като са кацнали тук, нашите хора са живеели в космическите кораби и започнали постепенно да се спускат в дълбочина, за да се скрият от студа. И те си прокарали път надолу, като

създавали стаи и зали, и галерии, и места за отглеждане на храна, и обработваема площ, и всичко останало. След това те изолирали своето стопанство, затоплили го, напуснали корабите и продължили да работят вътре. Всичко това е било много-много отдавна.

Дженеса седеше замислена.

— Телта каза, че може би аз съм дошла от третата планета — Сонал. Ти също ли мислиш така?

— Може би. Ние знаем, че там има някаква цивилизация.

— Ако те са долетели веднъж, може би ще долетят отново и ще ме вземат в къщи?

Тоти я погледна, беше разтревожен и леко обиден.

— В къщи? — повтори той. — И за тебе това ще бъде в къщи?

Дженеса забеляза вълнението му. Бялата ръка бързо легна в сивосинята.

— Извинявай, Тоти. Аз не исках да те обидя. Обичам и тебе, и Телта, и Мелга. Ти знаеш това. Но това е... о, ти не можеш да знаеш какво значи да си друга, различна от всички. Аз толкова се уморих да бъда урод, Тоги, мили, та аз съм устроена както всички девойки. Можеш ли да разбереш какво значи за мен да бъда нормална, такава като всички?

Тоти замълча, после заговори със загрижен глас:

— Дженеса, никога ли не си мислила, че този свят, където си прекарала целия си живот, е твой собствен свят? Другият може да ти се стори много... много странен.

— Мислиш, че е странно да се живее на повърхността, а не под нея? Да, това е забавно.

— Не е съвсем така, мила — грижливо каза той. — Ти знаеш, че след като те намерих и донесох при нас, лекарите трябваше доста да пороботят, за да ти спасят живота?

— Телта ми е разказвала — кимна Дженеса. — И какво направиха те?

— Знаеш ли какво е жлези?

— Струва ми се, че знам. Те контролират нещо.

— Да, именно. И твоите бяха устроени така, че да контролират това, което е пригодно за твоя свят. Така че лекарите трябваше да действуват много смислено. Наложих се да направят много точни

инжекции, за да могат твоите жлези да работят в друг режим, подходящ за тукашния живот. Разбираш ли?

— За да ми е добре при ниската температура и за да мога да преработвам тукашната храна и да използвам по-малко кислород. Телта ми е говорила за нещо подобно.

— Да, нещо такова — съгласи се Тоти. — Това се нарича адаптация. Лекарите направиха всичко, което можаха, за да те приспособят за живот на тази планета, с нас.

— Това е било много хубаво от тяхна страна — каза Дженеса същото, което и на Телта преди няколко години. — Но защо не са направили повече? Защо са ме оставили такава бяла? Защо не са ми направили такива чудесни сребърни коси като твоите и на Телта? Тогава аз нямаше да съм урод. Бих чувствувала, че принадлежа на тукашния свят — в очите ѝ имаше сълзи.

Тоти прегърна момичето.

— Бедничката ми! Аз и не знаех, че това е толкова тежко за тебе. Ние с Телта те обичаме като родна дъщеря.

— Не разбирам как можете, когато аз съм *такава*! — Бледата ѝ ръка висеше надолу.

— Но ние те обичаме, Дженеса, мила! Нима кожата значи чак толкова много?

— Тя именно ме прави различна от вас. Тя през цялото време ми напомня, че принадлежа на друг свят. Може би някога аз ще отида там.

Тоти се намръщи.

— Това са празни мечти, Дженеса. Ти не познаваш други светове освен този. Там всичко ще бъде не така, както ти очакваш. Престани да бълнуваш, престани да се измъчваш, мила. Настрой се така, че да бъдеш щастлива тук с нас.

— Ти не разбираш, Тоти — меко каза тя. — Някъде има хора, които приличат на мен, от моя вид.

Този разговор стана само няколко месеца преди наблюдателите в единия от куполите да доложат за кацането на космически кораб.

— Слушай ти, стар цинико — гласът на Франклин се чу едва ли не преди неговото изображение да се появи на екрана. — Те са я намерили, тя е на път към къщи!

— Намерили? Дженеса? — повтори доктор Форбс, като се запъваше.

— Разбира се — нея. За кого друго мога да говоря?

— А ти... ти сигурен ли си в това?

— Ти си стар скептик. Нима щях да ти звъня, ако не бях сигурен? Тя сега е на Марс. Корабът е спрял да се снабди с гориво и да почака сближението на планетите.

— Но ти напълно ли си сигурен?

— Името е същото. И при нея са намерили някакви документи.

— Е, аз предполагам...

— И това ли ти е малко? — образът на екрана се усмихна. — Е, добре. Погледни ето това...

Той взе снимката от масата и я приближи съвсем до екрана на преподавателя.

— Аз им казах да я заснемат там и да я предадат по радиото — поясни Франклин. — Е, как е?

Доктор Форбс внимателно разгледа снимката. Там беше изобразено момиче на фона на неравна стена. Цялото ѝ облекло се състоеше от парче светеща материя, обвито около тялото подобно на сари. Русите ѝ коси бяха сресани в странна прическа. Но главното не беше прическата — дъхът му секна; от миналото, от осемнадесетгодишна давност към него гледаше лицето на Мерлин Годелпин.

— Да — бавно каза той. — Да, това е Дженеса. Даже не знам какво да кажа.

— Дори няма и да ме поздравяваш?

— Да, о да, разбира се. Да... това е просто чудо. Аз не съм свикнал с чудеса.

През деня, в който вестниците обявиха, че „Хлоя“ — изследователският кораб на „Джесън майнинг корпорейшън“ — трябва да се приземи към обед, лекарят беше много разсеян. Той беше сигурен, че ще получи покана от Франклин Годелпин и не можеше да се занимава с нищо, докато не я получи. Към четири часа звънецът иззвъня; лекарят включи екрана, като бързаше и се вълнуваше. Но на екрана не се появи дългоочакваният Франклин. Вместо него към

лекаря гледаше разтревожено женско лице. Форбс позна икономката на Гodelпин.

— Аз звъня във връзка с мистър Гodelпин, докторе — каза тя. — Той се разболя. Не бихте ли могли да дойдете?...

Таксито закара лекаря до къщата на Гodelпин за петнадесет минути. Посрещна го икономката и бързо го поведе по стълбата през тълпата от журналисти, фотографи и коментатори, изпълнили хола. Франклин, наполовина съблечен, лежеше на леглото. До него стоеше изплашено момиче — секретарката. Доктор Форбс прегледа болния и му направи инжекция.

— Шок, резултат от вълнението — каза той. — Нищо чудно. В последно време беше в такова напрегнато състояние. Нека да лежи. Горещи бутилки на краката и се грижете да му е топло.

Когато той се обърна, икономката каза:

— Докторе, тъй като вие сте вече тук... Там още... Искам да кажа, ако вие искате да видите и... също и мис Дженеса.

— Да, разбира се. Къде е тя?

Икономката го заведе до друга стая.

— Тя е там, докторе.

Форбс бутна вратата и влезе. Звучите на горчив плач секнаха. Плачеше момиченце, което стоеше до леглото с гръб към него.

— А къде е... — започна той. И тогава детето се обърна.

Това не беше детско лице. Лицето на Мерлин, косите на Мерлин, очите на Мерлин гледаха лекаря. Мерлин, но с ръст шестдесет и три сантиметра — Дженеса.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 6,7,8/1977 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.